

yükleniciye mücbir sebep (olumsuz hava koşulları) dolayısıyla süre uzatımı verebilmesi için işin süresi içinde mevsimsel olarak hava durumunun geçmiş yıllardan önemli ölçüde farklılık gösterdiğinin ve beklenmedik, öngörülemeyen koşulların oluştuğunun yetkili merciler (Örn. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü) vasıtasıyla tespit edilmesi

Kamu İdaresi Türü Özel İdarelerkararı yazdır

Yılı 2013

Dairesi 1

Karar No 10387

İlam No 73

Tutanak Tarihi 13.11.2014

Kararın Konusu İhale Mevzuatı ile İlgili Kararlar

Gecikme Cezası

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin "İşin Süresi ve Sürenin Uzatılması" başlıklı 30 uncu maddesinde; "İşin tamamlanması

için sözleşmesinde tespit edilen tarih veya süre haricinde başkaca kayıt bulunmayan işlerde, havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri göz önünde tutularak iş bitim tarihi veya süresi belirlenmiş sayılacağından, yüklenici, çalışmadığı bu gibi günleri öne sürerek süre uzatılması isteğinde bulunamaz” denilmektedir.

Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin (Anahtar Teslimi Götürü Bedel) 10 uncu maddesinde;

“10.1.1. Sözleşmenin imzalandığının (Sayıştay tesciline tabi işlerde, tescilin) idare tarafından yüklenicinin kendisine veya tebligat için gösterdiği adrese tebliğ tarihini izleyen günden itibaren gün içinde Yapım İşleri Genel Şartnamesi hükümlerine göre yer teslimi yapılarak işe başlanır. Yüklenici taahhüdün tümünü, işyeri teslim tarihinden itibaren ... gün içinde tamamlayarak geçici kabule hazır hale getirmek zorundadır.

10.1.2. Bu işyerinde havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmadığı günler.....tarihleri arasındadır. Ancak, işin bitiminde bu devre dikkate alınmaz ve idare yükleniciden teknik şartları yerine getirerek işi tamamlaması için bu devre içinde çalışmasını isteyebilir.

10.1.3. Belirlenen süreler takvim günü esasına göredir. Bu sürenin hesaplanmasında; havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan devresi ile resmi tatil günleri dikkate alındığından, bu nedenlere istinaden ayrıca süre uzatımı verilmez. Zorunlu nedenlerle ertesi seneye sari hale gelen işlerde, çalışmaya uygun olmayan devre ödenek durumuna ve imalat cinsine göre dikkate alınır.”

hükümlerine yer verilmiştir.

Öte yandan ... İşine ait Sözleşmenin “İşe Başlama ve Bitim Tarihi” başlıklı 9 uncu maddesinde de; “Yüklenici tüm işi, iş yeri tesliminden itibaren 180 gün içinde tamamlayarak geçici kabule hazır hale getirmek zorundadır. Sürenin

hesaplanmasında; havanın fen noktasından çalışmaya uygun olmayan dönemi ile resmi tatil günleri dikkate alındığından, bu nedenlerle ayrıca süre uzatımı verilmez.

Söz konusu işte bu iş yerinde havanın fen noktasından çalışılmaya uygun olmadığı günler YOKTUR.Yani 0(sıfır)gündür.”

denilmektedir.

Süre uzatımı verilebilecek haller ve şartları; 4735 sayılı Kamu İhaleleri Sözleşmeleri Kanununun 10 uncu maddesi, Anahtar Teslimi Götürü Bedel Yapım İşlerine Ait Tip Sözleşmenin 19 uncu maddesi Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 30 uncu maddesi ile Açık İhale Usulü ile İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Tip İdari Şartnamenin 51 inci maddesi hükümlerinde açık olarak yer almaktadır.

Bu hükümlerde yer verilen “mücbir sebep” olarak kabul edilebilecek haller; doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmî veya genel seferberlik ilânı ile gerektiğinde Kurum tarafından belirlenecek benzeri diğer hallerdir.

Yapım İşleri Genel Şartnamesinin 30 uncu maddesinde ise; “(...) sözleşmesinde belirtilen mücbir sebepler ve/veya idarenin sebep olduğu hallerden dolayı, işte sorumluluğu yükleniciye ait olmayan gecikmelerin meydana gelmesi halinde, durum idarece incelenerek işi engelleyici sebeplere ve yapılacak işin niteliğine göre işin bir kısmına veya tamamına ait süre uzatılır.” hükmü yer almaktadır.

Söz konusu işin sözleşmesine göre ... tarihinde bitirilmesi gerekirken, inşaat imalatları arasında yüzde birlik bir orana sahip olan çim saha tanzimi imalatının bahar aylarında yapılmasının gerekliliğinden bahisle ...gün ek süre verilerek, ... tarihinde bitirilmesi öngörülmüştür.

Yukarda belirtilen mevzuat hükümleri ile ek süre uzatım kararı birlikte değerlendirildiğinde, ... gün olarak verilen ek sürenin

mücbir sebeplere dayandırıldığı anlaşılmış olup, verilen ek sürenin kanuni dayanağının olmadığı görülmüştür.

Sorumlular savunmalarında çim ve çiçeklik saha tanzimi imalatı için verilen ..günlük ek sürenin .. gününün çalışılmayan günlere tekabül ettiğini, .. İlinin mevsimsel olarak çalışılmaz günlerinin ... arasını kapsadığını, yani çalışılabilir süre olarak verilen sürenin 30 takvim günü olduğunu,

İdarece ilk defa böyle bir projenin uygulandığını, idare tarafından planlanan program gereği projenin uygulama safhasında bazı işlerin idarenin imkanları ile yapılarak, müteahhit firmaya teslim edilmesinin planlandığını, ancak bu iş kalemlerinin tamamlanmasında bazı aksaklık ve gecikmelerin yaşandığını, bu nedenle müteahhit firmaya işin geç verildiğini,

Ayrıca ilk defa uygulanan bir proje olması nedeniyle tecrübesizlikten dolayı plan, proje ve uygulamada eksikliklerin olduğunu,

Projenin uygulama aşamasında projede bulunmayan ve idarece yapılması talep edilen bazı imalatlar nedeniyle iş programında değişikliklerin olduğunu, yapılan değişiklikler neticesinde iş programına yüklenici firmaca uyulamadığını, işe başlanılmasının idarenin neden olduğu sebeplerle geciktirildiğini,

Gerek idarece yapılan imalatların değiştirilmesi, gerekse buna bağlı olarak idarece yapılan alt yapı çalışmalarının uzaması dolayısıyla yüklenici yükümlülüğündeki işlemlerin gecikmesine neden olduğunu, bu sebeple iş programında Eylül-Kasım ayları olarak yapılması planlanan çim ve çiçeklik saha tanzimi işinin geciktiğini,

Çim ve çiçeklik saha tanziminin kış aylarına yakın olan ve bitki yetiştiriciliği için uygun olmayan döneme denk gelmemesi gerekliliğinin süre uzatımı verilmesini kaçınılmaz hale getirdiğini, çim ekiminin Nisan ve Mayıs aylarında yapılması

gerektiğinin genel bir yaklaşım olması nedeniyle, verilen 180 gün sürenin çim ekim döneminin bahar aylarında denk gelmesinin amaçlandığını ve iklim şartlarının mücbir sebep olarak kabul edilmesi gerektiğini,

Söz konusu süre uzatımının idarece uygun olarak mütalaa edilmesi sonucunda verildiğini

ifade etmişlerdir.

İhale edilen işin niteliği "çevre düzenlemesi" işi olup, niteliği gereği çimlendirme ve ağaçlandırma işlerini içermektedir. İşin ihale edilmesi sırasında çimlendirme işinin doğal olarak tesviye, sondaj vs. gibi işlerin tamamlanmasından sonra yapılacağıının öngörülmüş olması ve işin il için belirlenmiş çalışılmayan günlerin dikkate alınması gerekirdi.

Kaldı ki işe ait sözleşmede çalışılmayan günler olmadığı hüküm altına alındığından, zaten doğal hava koşullarının ihale konusu işe etkisinin hem idare hem de yüklenici tarafından biliniyor olduğu varsayılmıştır.

Ayrıca yükleniciye mücbir sebep (olumsuz hava koşulları) dolayısıyla süre uzatımı verebilmesi için işin süresi içinde mevsimsel olarak hava durumunun geçmiş yıllardan önemli ölçüde farklılık gösterdiğinin ve beklenmedik, öngörülemeyen koşulların oluştuğunun yetkili merciler (Örn. Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü) vasıtasıyla tespit edilmesi gerekirdi.

Bunun yanında, mücbir sebepten dolayı süre verilebilmesi için mücbir sebebin meydana geldiği tarihi izleyen 20 gün içinde yüklenicinin idareye başvurması ve bu durumun idarece incelenerek tespitinin yapılması gerekmektedir. Bahse konu işe ait hakediş dosyasında bu tür bir başvuru ve idarenin tespiti olmadığı gibi, yetkili makamlardan alınan hava koşullarına ilişkin resmi bir evrak da bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Ancak uygulamada bu hususlara riayet edilmeksizin iş bitim

tarihi 18.12.2012 (18 gün çalışılmayan günlere tekabül etmektedir.) olarak belirlenerek iş teslimi yapılmıştır. Dolayısıyla sonradan çalışılmayan günlerden ve olumsuz hava koşullarından bahisle süre uzatımı verilmesi mümkün değildir.

Bu itibarla, ... İşinde olumsuz hava koşulları gerekçesiyle mevzuata aykırı olarak 130 günlük süre uzatımı verilerek, ceza kesintisi yapılmaması sonucu oluşan ve ayrıntısı aşağıdaki tabloda gösterilen toplam ... TL kamu zararının, sorumlulara müştereken ve müteselsilen,

6085 sayılı Sayıştay Kanununun 53 üncü maddesi gereği işleyecek faizleri ile birlikte ve temyiz yolu açık olmak üzere ödettirilmesine,

Üye ... ve Üye ...'ün, "Sorumluların savunmalarından, söz konusu işe ilişkin süre uzatımının idareden kaynaklanan nedenlerle verildiği ve yüklenicinin kusurundan kaynaklanmadığı anlaşıldığından, yapılan işlemin yasal düzenlemelere uygun olduğuna hükmedilmesi gerekir." şeklindeki karşı oylarına karşın, oy çokluğuyla,